

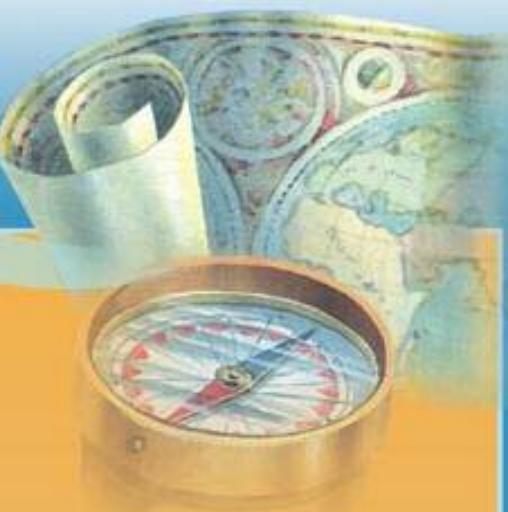

فاسکو دی کاما

ریبرت پیرز

مارکو پولو

ناثاناسی نیکیتین

جیمز کوک

ناقدارترین گه رُوکِینْ جیهانی

باشقى نازان

مه گه لهك جارا گوه لى دېيتى كو (ئەقىرۇ دنيا يابچويك بۇوى). (يان) دنيا يابچويك گوندەكى بچويك ((مەبەست ژ فى گۆتنى نە ئەوه كو دنيا بچويك بۇوى، ژ بەر كو دنيا هەر دنيا بەرى يە و نە مەزن بچويك بۇوى و مەبەست ئەوه كو ب رىكا پېشىھەفتىن ناقگىنین قەگۇهازتنى وەك تومبىل و ترىن و بالەفران مەرۋە ب دەمەكى كىيم رىكىن دوور دېرىت. بەرى قۇنىيەتلىكىنەن مەرۋەن ژ بۇ سەھەرەن خۇ ب تەنى پى، جانەودر و كەشتى ب كار دئىنان و كەشتى ژى ب تەنى، كەشتىن خىلىدار بۇون كو ب هيىزا باى دچوون.

ژ بەر ھندى ژى سەھەرەن درېز گەلهك وەخت دېرىت و گەلهك ژى نەدەز قەرەنەقە و ئەق گۇيا زەمینى يان ئەقىرۇ كە بۇ مە هەمى كۈزىيىن وى خويما و ناشكرا بۇوين وەختەكى وەك نەيىن بىيەكى بۇو و خەلکى پېشكەكا بچويك ژى دنياسى.

لى پاشى ھىنگى ھندەك دەريافان و بازىرگانىن بجهەرگ و ئازا دەست ب سەھەرەن دوور كەن و ھىدى ھىدى وەلات و كىشىودەن نوو ھاتنە ۋەدىتىن.

تىشى سەير د قان سەھەرەن دا ئەو بۇو ھندەك ژ وان گەرۆكان وەلات و ئەردەن نوو ۋەدىتىن بىيى كو بىزان.

بۇ نەعونە: دەما كريستوفەر كولۇمبوس (1451-1506) گەھشتىيە ئەمریكا ل رۆزى ۱۲/۱۰/۱۴۹۲ ياز ۋى فە ئەو جە ھندە و ناقى ھندىيەن سۆر دانا سەر خەلکى وى، يان دەما گەرۆكى ھۆلەندى وليهم وينترۇوان بۇ جارا نىكى گەھشتىيە ئۆستراليا ياز ۋى فە يىن گەھشتىيە (گىنیا نوو) و گەرۆكى ئىنگلiz (جیمس کوک) بۇو يىن كو دەما گەھشتىيە رۆزھەلاتا ئۆستراليا زانى كو ئەق نەرددەكى نووويە و ناقى ئۆستراليا لى كر.

ئیقان کوروزینشتمن

رووال ٹھموندسون

نیکولا پرژیفالسکی دافید لوینگستون

فیتوس بیرینک

فرناند ماگلان

زىلى گەرۆكىن ناڤىرى گەلەك گەرۆكىن دى ھەبۇون كۆ ب رەنج و گەلەك جاران جانى خۇ ڙى داتايىنە سەر ڙ بۇ كۆ گۈپىا زەمىنى پىتر ب خەلکى وى بىدەنە ناسىن و دەھ ناڤدارتىرين گەرۆكىن جىهانى ئەون يېن كۆ وىنەيى وان ل بەر چاھىن ودنە.

1. فاسكو دى گاما (1469 - 1524), پورتوگال. يەكمىن كەس بۇو گەمبا خۇل دۆر ئەفرىقيا گىراندى و ب رېكا دەريايىن گەھشتىيە هندى.

2. رۆبەرت پىرى (1856-1920), نەمرىيە. يەكمىن كەس بۇو گەھشتىيە جەمسەرى باكۇر ل سالا 1909.

3. ئاقاناسى نىكتىن بازرگانەكى رۇس بۇويە ل سەدساليا پازدى چوو هندى و د رېكا خۇ دا سى دەريя بېرىن قەزوين، عەرەبى و دەريايىا رەش و كىتىبەكە گەلەك ناڤدار ل سەر ئى گەرا خۇ نەقىسىيە.

4. مارکو پولو (1254-1324), ئىتاليا. 24 سالان ل ئاسيا گەريايە و وي ئاسيا ب ئەورپىان دايە ناس كىن.

5. فرناند ماگلان (1521-1520), پورتوگال. وي خويا كر كۆ فورمى ئەردى مە ودك گۈپەكى يە ول دۆر ھەمى جىهانى گەريا.

6. فیتوس بیرینگ (1741-1780), روسيا. وي تەنگاڭا بىرىنگ فەدىت ياكو ئاسيا و نەمرىيە ب ھەۋ گىرىددەت.

7. دافيد لوینگستون (1812-1873), بىرىتانيا. گەريانىن خۇ برنه جەھىن گەلەك ئاسى و وي سووللافيں ۋېكتوريا ل ئەفرىقيا فەدىتن.

8. نیکولا پرژیفالسکى (1839-1888), روسيا. گەريانىن خۇل ئاسيا كىن و (20) كۆپىن چىا و دەريя ل سەر نەخشە ياخىن دانىن.

9. رووال ٹھموندسون (1872-1928), نەرويج. يەكمىن كەس بۇو گەھشتىيە جەمسەرى باشۇر.

10. ئىقان كوروزينشتمن (1770-1846), روسيا. د سى سالان دا 1806-1803 ل دۆر جىهانى گەريا.